

Warszawa, dnia 1 marca 2017 r.

Poz. 450

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRÓW: SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾, OBRONY NARODOWEJ,
ROZWOJU I FINANSÓW²⁾ ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 1 marca 2017 r.

w sprawie pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Więziennej i straży pożarnej

Na podstawie art. 66 ust. 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 128, 60 i 379) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa warunki techniczne pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Krajowej Administracji Skarbowej, Służby Więziennej i straży pożarnej, zwanych dalej „pojazdami”.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) regulaminach EKG ONZ – rozumie się przez to regulaminy Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych, stanowiące załączniki do Porozumienia dotyczącego przyjęcia jednolitych wymagań technicznych dla pojazdów kołowych, wyposażenia i części, które mogą być stosowane w tych pojazdach, oraz wzajemnego uznawania homologacji udzielonych na podstawie tych wymagań, sporządzonego w Genewie dnia 20 marca 1958 r. (Dz. U. z 2001 r. poz. 1135 i 1136);
- 2) szerokości pojazdu – rozumie się przez to szerokość pojazdu w pozycji przeznaczonej do ruchu drogowego nieobejmującą lusterek zewnętrznych, świateł umieszczonych na bokach pojazdu oraz elementów elastycznych wykonanych z gumy lub z innych tworzyw sztucznych;
- 3) ustawie – rozumie się przez to ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
- 4) pojeździe czterokołowym – rozumie się przez to czterokołowiec lub czterokołowiec lekki;
- 5) umowie ADR – rozumie się przez to Umowę europejską dotyczącą międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzoną w Genewie dnia 30 września 1957 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 882) wraz ze zmianami obowiązującymi od daty ich wejścia w życie w stosunku do Rzeczypospolitej Polskiej, podanymi do publicznej wiadomości we właściwy sposób;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 1897 i 2088).

²⁾ Minister Rozwoju i Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 września 2016 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rozwoju i Finansów (Dz. U. poz. 1595).

- 6) pojeździe bazowym – rozumie się przez to pojazd, na którego bazie jest budowany pojazd specjalny lub używany do celów specjalnych.

§ 3. 1. Pojazd jest budowany z wykorzystaniem pojazdu bazowego, dla którego wydano jeden z następujących dokumentów:

- 1) świadectwo homologacji typu pojazdu;
- 2) świadectwo homologacji typu WE pojazdu;
- 3) świadectwo dopuszczenia indywidualnego WE pojazdu;
- 4) dopuszczenie jednostkowe pojazdu;
- 5) decyzję administracyjną właściwego organu, uznającą świadectwo homologacji typu wydane na dany typ pojazdu przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej innego niż Rzeczpospolita Polska;
- 6) decyzję administracyjną właściwego organu, uznającą dopuszczenie jednostkowe pojazdu udzielone na dany pojazd przez właściwy organ państwa członkowskiego Unii Europejskiej zgodnie z procedurą.

2. Wymogu w zakresie dokumentacji określonej w ust. 1 nie stosuje się dla:

- 1) pojazdu budowanego z wykorzystaniem pojazdu bazowego o przeznaczeniu wojskowym, na którego wytwarzanie lub obrót jest wymagana koncesja;
- 2) pojazdu przeznaczonego do użytkowania w strefach działań wojennych lub strefach o podwyższonym zagrożeniu terrorystycznym;
- 3) skutera śnieżnego.

3. Jeżeli jest to niezbędne dla dostosowania pojazdu do wykonywania specjalnej funkcji lub przystosowania w sposób szczególny do przewozu osób lub ładunków, konstrukcja oraz parametry techniczne pojazdu mogą odbiegać od danych pojazdu bazowego określonych w dokumentach, o których mowa w ust. 1.

Rozdział 2

Wymiary i masa pojazdu oraz naciski na osie pojazdu

§ 4. 1. Szerokość pojazdu nie przekracza 3,5 m.

2. Pojazd o szerokości przekraczającej 2,6 m:

- 1) ma światła obrysowe;
- 2) jest oznakowany w sposób widoczny dla uczestników ruchu znakiem sporządzonym z materiału odbłaskowego o barwie żółtej samochodowej z przodu pojazdu i czerwonej z tyłu pojazdu. Znak ten umieszcza się wierzchołkiem trójkąta równobocznego do góry z przodu i z tyłu pojazdu po lewej stronie, w odległości do 400 mm od bocznej płaszczyzny jego obrysu oraz nie wyżej niż 1800 mm i nie niżej niż 600 mm od powierzchni jezdni, a wyjątkowo – w innym miejscu wynikającym z konstrukcji pojazdu. Przyczepa jest oznakowana tylko jednym znakiem umieszczonym z tyłu. Wzór znaku służącego do oznakowania pojazdu o szerokości przekraczającej 2,6 m jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Maksymalna masa całkowita pojazdu, rozkład tej masy na osie oraz masa przypadająca na każdą z osi nie przekracza maksymalnych wartości określonych przez producenta pojazdu bazowego.

2. W przypadku konieczności przekroczenia parametrów technicznych, o których mowa w ust. 1, producent pojazdu dokona niezbędnych modyfikacji pojazdu bazowego w taki sposób, aby nie zostały przekroczone maksymalne wartości parametrów technicznych zastosowanych przedmiotów wyposażenia lub części poszczególnych układów pojazdu określone przez ich producentów.

3. W pojazdach z gaśnicowym układem jezdny:

- 1) nacisk gaśnicy między skrajnymi krążkami bieżnymi nie przekracza 40 kN (4 t) na 1 m. Przy mechanizmie półgaśnicowym lub przy zastosowaniu dwóch gaśnic, jedna za drugą, nacisk ten nie przekracza 60 kN (6 t), pod warunkiem że odległość między środkami powierzchni styku z jezdnią pierwszej gaśnicy lub kół przedniej osi a środkami powierzchni styku z jezdnią drugiej gaśnicy wynosi co najmniej 3 m;
- 2) gaśnice nie mają ostrych krawędzi lub w przypadku gdy je mają, są wyposażone w odpowiednie nakładki ochronne.

Rozdział 3

Warunki techniczne pojazdu i przyczepty przeznaczony do łączenia z tym pojazdem

§ 6. 1. Pojazd spełnia następujące warunki techniczne:

- 1) urządzenie zapłonu iskrowego nie wytwarza nadmiernych zakłóceń radioelektrycznych;
- 2) układ zasilania jest:
  - a) szczelny, niezależnie od warunków zewnętrznych oraz drgań występujących podczas pracy pojazdu,
  - b) zabezpieczony przed możliwością zetknięcia z przeszkodami znajdującymi się na drodze oraz przed nadmiernym nagrzewaniem, tarciami i innymi nienaturalnymi warunkami,
  - c) zabezpieczony przed korozją;
- 3) zbiornik paliwa, z zastrzeżeniem wymagań dla zbiorników na gaz, w tym również zbiornik paliwa niezależnej instalacji grzewczej:
  - a) nie jest umieszczony w kabinie kierowcy lub w pomieszczeniu przeznaczonym do przewozu osób ani też bezpośrednio do niego nie przylega, zaś przegroda lub ścianka oddzielająca zbiornik od tych pomieszczeń jest wykonana z materiału niepalnego,
  - b) jest tak umieszczony, aby w razie jego uszkodzenia lub przelania paliwo nie ściekało na elementy układu wydechowego,
  - c) nie ma wlewu paliwa w kabinie kierowcy, w pomieszczeniu przeznaczonym do przewozu osób, w komorze silnika lub bagażniku, a jeżeli jest umieszczony z boku pojazdu, to korek wlewu paliwa w położeniu zamkniętym nie wystaje poza obrys nadwozia,
  - d) jest odporny na korozję,
  - e) gwarantuje odpowiednią szczelność potwierdzoną badaniem przeprowadzonym przez producenta, przy ciśnieniu równym dwukrotnemu ciśnieniu roboczym, ale nie mniejszym niż 0,3 bara nadciśnienia. Każda nadwyżka ciśnienia lub każde ciśnienie przekraczające ciśnienie robocze jest automatycznie kompensowane za pomocą odpowiednich urządzeń, w szczególności zaworów. Konstrukcja zaworów ma zapobiegać ryzyku powstania pożaru, a paliwo nie może wyciekać przez korek wlewu lub przez urządzenie kompensujące nadwyżkę ciśnienia nawet wtedy, gdy zbiornik będzie odwrócony. Dopuszcza się nieznaczne przesączenia paliwa, jeśli nie przekraczają one 30 g/min, oraz skroplenia lub zroszenia,
  - f) jest umieszczony w taki sposób, aby był jak najlepiej zabezpieczony przed skutkami zderzenia czołowego lub uderzenia w tył pojazdu, a w jego pobliżu nie ma żadnych wystających części, w szczególności ostrych krawędzi;
- 4) instalacja elektryczna jest zabezpieczona przed uszkodzeniem mechanicznym wskutek tarcia o inne elementy pojazdu, a także przed korozją;
- 5) ma możliwość jazdy do tyłu;
- 6) poziom hałasu zewnętrznego mierzony podczas postoju pojazdu z odległości 0,5 m nie przekracza wartości określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 7) układ wydechowy w pojeździe napędzonym silnikiem spalinowym spełnia następujące warunki:
  - a) wylot rury wydechowej nie jest skierowany w stronę otworów wlotowych urządzeń wentylacji,
  - b) spaliny przechodzą przez tłumik wydechu;
- 8) ogumienie:
  - a) jest pneumatyczne,
  - b) ma nośność dostosowaną do nacisku koła oraz jest dostosowane do maksymalnej prędkości pojazdu, a ciśnienie w ogumieniu jest zgodne z zaleceniami producenta dla danej opony i obciążenia pojazdu, z tym że dla opon oznakowanych jako śniegowe, zgodnie z pkt 3.1.5 załącznika nr II do dyrektywy Rady 92/23/EWG z dnia 31 marca 1992 r. odnoszącej się do opon pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz ich instalowania (Dz. Urz. UE L 129 z 14. 05. 1992 r., str. 95, z późn. zm.³⁾), dopuszcza się niespełnianie dostosowania do maksymalnej prędkości pojazdu, pod warunkiem że są one dostosowane co najmniej do prędkości równej 160 km/h, a w pojeździe umieszczono nalepkę ostrzegawczą o maksymalnej prędkości tych opon tak, aby była ona widoczna oraz czytelna dla kierowcy,
  - c) ma tą samą konstrukcję oraz tą samą rzeźbę bieżnika na kołach jednej osi.

³⁾ Zmiany wymienionej dyrektywy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 211 z 4.08.2001, str. 25 oraz w Dz. Urz. UE L 46 z 17.02.2005, str. 42.

2. Wymagań określonych w ust. 1:

- 1) pkt 3 lit. a–c i pkt 5 nie stosuje się do motocykla i skutera śnieżnego;
- 2) pkt 6 nie stosuje się do skutera śnieżnego;
- 3) pkt 8 nie stosuje się do pojazdów z gaśnicowym układem jezdny.

3. Pojazd o nacisku osi kierowanej lub sumie nacisków osi kierowanych przekraczających 45 kN (4,5 t), ma układ kierowniczy z mechanizmem wspomagającym, który w razie uszkodzenia tego mechanizmu zapewni możliwość kierowania pojazdem.

§ 7. 1. Wnętrze pojazdu przeznaczone dla kierowcy oraz do przewozu osób spełnia następujące warunki:

- 1) jest szczelne, przewietrzane i ogrzewane, jeżeli jest pomieszczeniem zamkniętym;
- 2) siedzenia są przymocowane do nadwozia, również gdy są przesuwane, w sposób uniemożliwiający niezamierzone zmiany ich położenia;
- 3) elementy konstrukcji oraz zabudowy nie mają ostrych krawędzi;
- 4) prędkościomierz oraz drogomierz są umieszczone w polu widzenia kierowcy.

2. Szyby pojazdu spełniają następujące warunki:

- 1) w razie ich rozbicia nie powstają ostre odpryski;
- 2) przednia szyba zapewnia kierowcy pełną i wyraźną widoczność bez zniekształcenia obrazu, a w razie rozbicia zapewnia jeszcze dostateczną widoczność drogi;
- 3) przednia szyba i przednie boczne szyby mają współczynnik przepuszczalności światła nie mniejszy niż 70%; przepisu nie stosuje się do szyb kuloodpornych, a także przednich bocznych szyb pojazdów Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w trakcie realizacji zadań wysokiego ryzyka oraz konwojowania szczególnie niebezpiecznych osób pozbawionych wolności;
- 4) nie odbijają światła w sposób powodujący oślepienie innych uczestników ruchu drogowego.

3. Wycieraczki przedniej szyby, w liczbie zapewniającej dostateczne pole widzenia kierowcy, działają samoczynnie. Wycieraczek nie stosuje się w pojazdach posiadających przednią szybę o takich wymiarach i kształcie, że kierowca, bez zmiany pozycji, może obserwować drogę w inny sposób niż przez tę szybę.

4. Lusterka zewnętrzne, co najmniej jedno po lewej i jedno po prawej stronie pojazdu, mają zapewniać kierującemu niezbędną dla bezpieczeństwa ruchu widoczność do tyłu.

5. Sygnał dźwiękowy o ciągłym tonie posiada poziom dźwięku mierzony podczas postoju pojazdu z odległości 3 m nie mniejszy niż:

- 1) 87 dB (A) – w odniesieniu do motocykla i skutera śnieżnego;
- 2) 96 dB (A) – w odniesieniu do pozostałych pojazdów.

§ 8. Pojazd ma:

- 1) kabinę lub ramę ochronną, z tym że ten warunek nie dotyczy motocykli, skuterów śnieżnych oraz pojazdów czterokołowych, których masa bez obciążenia nie przekracza 400 kg;
- 2) dodatkową tabliczkę trwale umieszczoną w miejscu łatwo dostępnym wewnątrz pojazdu, zawierającą co najmniej dane o producencie, roku produkcji oraz numerze identyfikacyjnym pojazdu (VIN) lub numerze nadwozia, podwozia lub ramy, naniesione w sposób trwały;
- 3) gaśnicę umieszczoną w miejscu łatwo dostępnym, przy czym pojazd przewożący powyżej 15 osób jest wyposażony w dwie gaśnice; przepisu nie stosuje się do motocykla oraz skutera śnieżnego;
- 4) trójkąt do ustawiania na drodze, przeznaczony do ostrzegania o obecności unieruchomionego pojazdu; przepisu nie stosuje się do motocykla jednośladowego oraz skutera śnieżnego;
- 5) tabliczkę wskazującą dopuszczalną liczbę przewożonych osób łącznie z kierowcą, której wzór jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 6) urządzenie zabezpieczające przed uruchomieniem przez osoby nieupoważnione.

§ 9. 1. Pojazd ma co najmniej następujące światła zewnętrzne:

- 1) drogowe – pojazd samochodowy, którego konstrukcja umożliwiła rozwijanie prędkości przekraczającej 40 km/h;
- 2) mijania – pojazd samochodowy;
- 3) kierunkowskazy:
  - a) przednie – pojazd samochodowy,
  - b) tylne – pojazd samochodowy i przyczepa;
- 4) hamowania „stop” – pojazd samochodowy i przyczepa;
- 5) pozycyjne przednie – pojazd samochodowy;
- 6) pozycyjne tylne – pojazd samochodowy i przyczepa;
- 7) odblaskowe tylne inne niż trójkątne – pojazd samochodowy;
- 8) odblaskowe tylne trójkątne – przyczepa;
- 9) odblaskowe przednie – przyczepa.

2. Pojazd, z wyłączeniem motocykla, pojazdu czterokołowego oraz skutera śnieżnego, ma po dwa światła, o których mowa w ust. 1, z tym że dopuszcza się trzy światła hamowania „stop” oraz cztery światła:

- 1) drogowe;
- 2) mijania, jeżeli jest to wskazane ze względu na wyposażenie pojazdu w stały lub odemowalny osprzęt umieszczony z przodu; dodatkowa para świateł może być umieszczona na wysokości nie większej niż 3000 mm od powierzchni jezdni, pod warunkiem że połączenia elektryczne uniemożliwiają równoczesne włączenie obu par świateł;
- 3) pozycyjne przednie, jeżeli jest to wskazane ze względu na wyposażenie pojazdu w stały lub odemowalny osprzęt umieszczony z przodu; dodatkowa para świateł jest umieszczona nie niżej niż 400 mm od powierzchni jezdni, lecz nie wyżej niż 1900 mm, a jeżeli konstrukcja pojazdu nie pozwala na zachowanie tej wysokości – nie wyżej niż 2100 mm od powierzchni jezdni.

3. Pojazdy mogą mieć światła:

- 1) obrysowe zamiast pozycyjnych – pojazd samochodowy gąsienicowy i półgąsienicowy, pojazd samochodowy o asymetrycznej konstrukcji oraz przyczepa;
- 2) odblaskowe zamiast pozycyjnych – przyczepa oraz skuter śnieżny;
- 3) mijania – umieszczone na wysokości nie większej niż 1500 mm od powierzchni jezdni, a jeżeli konstrukcja pojazdu nie pozwala na zachowanie tej wysokości – nie niżej niż 500 mm od powierzchni jezdni;
- 4) tylne odblaskowe inne niż trójkątne, w tym również cztery światła umieszczone na wysokości nie większej niż 1200 mm od powierzchni jezdni, a jeżeli konstrukcja pojazdu nie pozwala na zachowanie tej wysokości – na wysokości nie większej niż 1500 mm od powierzchni jezdni, jednak nie niżej niż 250 mm;
- 5) robocze, przeznaczone do oświetlenia miejsca pracy, lub szperacz.

4. Światła pojazdu spełniają następujące warunki:

- 1) światła przeznaczone do oświetlania drogi przed pojazdem są umieszczone w sposób umożliwiający łatwą regulację kierunku strumienia świetlnego;
- 2) światła tego samego rodzaju mają takie same właściwości świetlne i są umieszczone symetrycznie względem podłużnej płaszczyzny symetrii pojazdu; warunku symetrii rozmieszczenia świateł nie stosuje się do świateł oświetlających tylną tablicę rejestracyjną, pojedynczych świateł cofania i świateł przeciwmgłowych tylnych oraz do pojazdów o asymetrycznej konstrukcji;
- 3) nie oślepiają innych uczestników ruchu; warunku nie stosuje się do świateł drogowych.

§ 10. 1. Pojazd ma układ hamulcowy, zwany dalej „hamulcami”, którego skuteczność hamowania określa się za pomocą wskaźnika będącego stosunkiem siły hamowania do siły wynikającej z dopuszczalnej masy całkowitej pojazdu lub stosunkiem opóźnienia hamowania (uzyskanego na drodze poziomej o nawierzchni twardej, suchej i czystej) do przyspieszenia ziemskiego. Przepisu nie stosuje się do skutera śnieżnego.

2. Wskaźnik skuteczności hamowania nie jest mniejszy niż podany w tabeli stanowiącej załącznik nr 4 do rozporządzenia.

3. Hamulce uważa się za sprawne, jeżeli wymagana skuteczność jest uzyskiwana bez nadmiernego odchylenia prostoliniowego toru ruchu pojazdu i nadmiernych drgań.

4. Pojazd samochodowy ma następujące rodzaje hamulców:

- 1) hamulec roboczy działający na wszystkie koła – przeznaczony do zmniejszania prędkości pojazdu i zatrzymywania go w sposób niezawodny, szybki i skuteczny, niezależnie od jego prędkości i obciążenia oraz od kąta wzniesienia lub spadku jezdni, z możliwością:
  - a) regulowania intensywności hamowania,
  - b) hamowania z miejsca kierowcy i trzymania urządzenia kierowniczego przynajmniej jedną ręką;
- 2) hamulec awaryjny działający na koła co najmniej jednej osi pojazdu, przeznaczony do zatrzymania pojazdu w razie awarii hamulca roboczego, z możliwością:
  - a) regulowania intensywności hamowania,
  - b) hamowania z miejsca kierowcy i trzymania urządzenia kierowniczego przynajmniej jedną ręką;
- 3) hamulec postojowy, przeznaczony do unieruchamiania pojazdu na wzniesieniu i spadku, z możliwością:
  - a) działania podczas nieobecności kierowcy, przy czym robocze części hamulca pozostają w położeniu zahamowania wyłącznie za pomocą urządzenia mechanicznego,
  - b) hamowania z miejsca kierowcy.

5. Hamulec postojowy, o którym mowa w ust. 4 pkt 3, nie jest wymagany, jeżeli hamulec awaryjny, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, spełnia warunki określone dla hamulca postojowego.

6. Trzykołowy pojazd samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 1 t ma:

- 1) dwa niezależne hamulce łącznie działające na wszystkie koła;
- 2) hamulec postojowy działający na koło (koła) co najmniej jednej osi; hamulec ten może mieć wspólne części z jednym z hamulców wymienionych w pkt 1 i ma być niezależny od hamulca działającego na koło (koła) drugiej osi.

7. Motocykl ma dwa niezależne hamulce, z których jeden działa co najmniej na przednie koło (koła), a drugi – co najmniej na tylne koło (koła).

8. Motocykl z bocznym wózkiem musi mieć hamulce, o których mowa w ust. 7, z tym że jeśli skuteczność hamowania spełnia wymagania określone w lp. 2 tabeli stanowiącej załącznik nr 4 do rozporządzenia, hamulec działający na koło wózka nie jest wymagany.

9. Przyczepa ma następujące rodzaje hamulców:

- 1) hamulec roboczy:
  - a) spełniający wymagania określone w ust. 4 pkt 1,
  - b) uruchamiany z miejsca kierowcy jednym ruchem łącznie z hamulcem roboczym pojazdu ciągnącego,
  - c) zapewniający samoczynne zatrzymanie przyczepy w razie zerwania podczas jazdy połączenia z pojazdem ciągnącym;
- 2) hamulec postojowy:
  - a) działający również wtedy, gdy przyczepa jest odłączona od pojazdu ciągnącego,
  - b) uruchamiany z zewnątrz, a w odniesieniu do przyczepy przystosowanej do przewozu osób uruchamiany również z wnętrza przyczepy; przez uruchamianie rozumie się również zwalnianie hamulca.

10. Przepisu ust. 9 nie stosuje się do przyczepy lekkiej, pod warunkiem że niezależnie od urządzenia łączącego ta przyczepa ma dodatkowe połączenie (łańcuch, linka), które w razie zerwania głównego urządzenia łączącego będzie zapobiegało dotykaniu jezdni przez dyszel i zapewniało niezbędną kierowność przyczepy. Jeżeli jednak dopuszczalna masa całkowita przyczepy lekkiej jest większa niż połowa masy własnej pojazdu ciągnącego, musi ona spełniać wymagania określone w ust. 11.

11. W przyczepie o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, przeznaczonej do ciągnięcia przez pojazd, którego dopuszczalna masa całkowita wynosi nie mniej niż 1,33 dopuszczalnej masy całkowitej przyczepy, dopuszcza się hamulec roboczy typu bezwładnościowego (najazdowy), działający co najmniej na koła jednej osi.

12. Przepisu ust. 11 nie stosuje się do naczepy.

13. Skuter śnieżny ma hamulec roboczy i postojowy.

§ 11. 1. Hamulce pojazdu zachowują wymaganą sprawność niezależnie od drgań i wpływów atmosferycznych, na jakie są narażone w normalnych warunkach eksploatacji.

2. Hamulce ponadto spełniają następujące warunki:

- 1) równoczesne uruchomienie hamulców roboczego i awaryjnego nie wpływa ujemnie na działanie żadnego z nich zarówno w przypadku, gdy oba hamulce są sprawne, jak i w przypadku uszkodzenia jednego z nich;
- 2) w przypadku uszkodzenia hamulca roboczego w pojeździe samochodowym jest zapewniona możliwość hamowania takiej liczby kół przez działanie na hamulec roboczy, aby skuteczność hamowania nie była mniejsza niż 30% wymaganej skuteczności;
- 3) w pojeździe, w którym można uzyskać skuteczność hamowania wymaganą dla hamulca awaryjnego, nie wymaga się jego oddzielnego sterowania;
- 4) działanie hamulca roboczego jest odpowiednio rozłożone między osie i jest jednakowe dla kół tej samej osi;
- 5) zużycie hamulców jest łatwo kompensowane za pomocą systemu ręcznej lub samoczynnej regulacji;
- 6) elementy układu hamulcowego mają taki zapas ruchu, aby po nagraniu hamulców lub po osiągnięciu określonego stopnia zużycia elementów ciernych było możliwe hamowanie bez konieczności natychmiastowej regulacji;
- 7) jeżeli przy użyciu hamulca uruchamianego za pomocą energii znajdującej się w zbiorniku, hamowanie z wymaganą skutecznością nie jest możliwe bez użycia zgromadzonej energii, pojazd wyposaża się poza manometrem w urządzenie wysyłające świetlne lub akustyczne sygnały ostrzegające o obniżeniu zapasu energii do poziomu równego 65% lub mniejszego niż 65% normalnego poziomu;
- 8) w przypadku hamulca pneumatycznego połączenie pojazdu ciągnącego z przyczepą składa się co najmniej z dwóch przewodów: zasilającego i sterującego;
- 9) w przypadku hamulca hydraulicznego zbiorniczek płynu hamulcowego jest umieszczony w miejscu łatwo dostępnym do kontroli;
- 10) hamulec postojowy zapewnia unieruchomienie całkowicie obciążonego pojazdu na wzniesieniu i spadku o nachyleniu co najmniej 16%, a całkowicie obciążonego zespołu pojazdów – na wzniesieniu i spadku o nachyleniu co najmniej 8%;
- 11) hamulce skutera śnieżnego uważa się za sprawne, jeżeli w czasie hamowania następuje blokada gaśienicy napędowej; wymóg musi być spełniony przy prędkości około 30 km/h mierzonej według wskazań prędkościomierza.

Rozdział 4

Dodatkowe warunki techniczne dla pojazdu przystosowanego do zasilania gazem

§ 12. 1. Warunki techniczne dla instalacji zasilania silnika pojazdu przystosowanego do zasilania gazem są następujące:

- 1) instalacja jest projektowana na ciśnienie wynoszące:
  - a) gaz sprężony (CNG) – 26 MPa,
  - b) gaz skroplony (LPG) – 3,0 MPa,
  - c) gaz skroplony schłodzony (LNG) – 2,7 MPa;

- 2) złącza instalacji, przez które płynie gaz, znajdują się w miejscach łatwo dostępnych dla kontroli ich szczelności;
- 3) przełączanie zasilania jest możliwe z miejsca kierującego pojazdem bez konieczności wyłączenia silnika;
- 4) w pojeździe z silnikiem o zapłonie samoczynnym instalacja gwarantuje odcięcie dopływu gazu do silnika po osiągnięciu jego maksymalnej prędkości obrotowej;
- 5) instalacja jest zabezpieczona przed korozją;
- 6) budowa instalacji umożliwia przeprowadzanie badań okresowych;
- 7) elementy i zespoły instalacji narażone na uszkodzenie mechaniczne są odpowiednio zabezpieczone;
- 8) elementy instalacji nie wystają poza obrys pojazdu;
- 9) elementy instalacji, w których znajduje się lub przez które przepływa gaz, nie są umieszczone bez pełnego osłonięcia w pomieszczeniu przeznaczonym do przewozu osób; wymogu nie stosuje się do ścianek zbiornika i przewodów gazowych;
- 10) dopływ gazu do układu dolotowego, gdy silnik nie pracuje oraz po przełączeniu na inne paliwo, jest zatrzymany; dopuszczalna zwłoka wynosi 2 s;
- 11) przez element instalacji, w którym znajduje się gaz, nie płynie prąd elektryczny;
- 12) układ elektryczny wchodzący w skład instalacji jest zabezpieczony przed przeciążeniem i wyposażony co najmniej w jeden bezpiecznik dostępny bez użycia narzędzi;
- 13) wylot rury wydechowej nie jest skierowany w stronę jakiegokolwiek elementu instalacji;
- 14) w pojeździe zasilanym gazem skroplonym schłodzonym przedział, w którym jest umieszczony zbiornik, ma system detekcji gazu, natomiast w kabinie kierowcy znajduje się wskaźnik poziomu paliwa oraz sygnalizacja świetlna detektora gazu;
- 15) elementy składowe instalacji oraz ich parametry są zgodne z regulaminami:
  - a) gaz sprężony (CNG) – regulamin nr 110 EKG ONZ,
  - b) gaz skroplony (LPG) – regulamin nr 67 EKG ONZ uzupełniony 01 serią poprawek.

2. Warunki techniczne dla pojemników na gaz w pojeździe przystosowanym do zasilania gazem są następujące:

- 1) pojemnik na gaz umieszczony na stałe w pojeździe, zwany dalej „zbiornikiem”, oraz wymienny pojemnik na gaz, zwany dalej „butlą”, spełniają wymagania określone w warunkach technicznych dozoru technicznego oraz są zbadane i dopuszczone do eksploatacji przez organ właściwej jednostki dozoru technicznego;
- 2) zbiorniki oraz butle są zainstalowane tak, aby były maksymalnie chronione przed skutkami zderzeń, w tym głównie od przodu i tyłu pojazdu, a w przypadku ich umieszczenia w przestrzeni ładunkowej samochodu ciężarowego są zabezpieczone przed uszkodzeniem ładunkiem oraz przez operacje załadunkowo–wyładunkowe;
- 3) zbiorniki na gaz skroplony oraz butle są skutecznie osłonięte przed działaniem promieni słonecznych; przepisu nie stosuje się do zbiorników homologowanych według serii poprawek 01 do regulaminu nr 67 EKG ONZ;
- 4) mocowanie zbiorników oraz butli do pojazdu ma zabezpieczać je przed ich przemieszczeniem, przy działaniu na pojazd przyspieszenia wyrażonego iloczynem liczby i przyspieszenia ziemskiego „g”:
  - a) w przypadku samochodów osobowych i samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t:
    - w kierunku wzdłużnym do przodu – 20 g,
    - w kierunku poprzecznym – 8 g,
  - b) w przypadku autobusów o dopuszczalnej masie całkowitej do 5 t i samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej od 3,5 t do 12 t:
    - w kierunku wzdłużnym do przodu – 10 g,
    - w kierunku poprzecznym – 5 g,
  - c) w przypadku pozostałych autobusów i samochodów ciężarowych:
    - w kierunku wzdłużnym do przodu – 6,6 g,
    - w kierunku poprzecznym – 5 g;

- 5) elementy mocowania oraz części pojazdu przylegające do zbiorników oraz butli są oddzielone od niego elastyczną przekładką i nieabsorbującą wilgoci;
- 6) zbiorniki są umieszczone tak, aby była możliwość łatwego odczytu stanu napełnienia;
- 7) zbiorniki i butle są umieszczone tak, aby była możliwość łatwego odczytu danych dotyczących oznaczeń identyfikacyjnych oraz cech legalizacji;
- 8) zbiorniki na gaz skroplony oraz butle są umieszczone tak, aby w pozycji roboczej wypływ gazu następował w stanie ciekłym;
- 9) zbiorniki oraz butle nie są instalowane w przedniej części pojazdu, w komorze silnika oraz w przestrzeni pasażerskiej;
- 10) w pobliżu zbiorników oraz butli nie znajdują się sztywne elementy o ostrych krawędziach;
- 11) odległość zbiorników oraz butli od układu wydechowego jest nie mniejsza niż 0,1 m, jeśli nie jest zastosowana osłona termiczna;
- 12) zbiorniki na gaz skroplony łączone w zespoły i połączone z jednym przewodem zasilającym są wyposażone w zawory jednokierunkowe i zawory bezpieczeństwa przewodów gazowych, z tym że nie wymaga się stosowania jednokierunkowych zaworów bezpieczeństwa przewodów gazowych, jeśli ciśnienie zwrotne samoczynnego zaworu odcinającego przekracza 0,5 MPa w położeniu zamkniętym;
- 13) zbiorniki zamontowane w przestrzeni zamkniętej pojazdu są umieszczone w gazoszczelnej obudowie całkowitej lub są wyposażone w gazoszczelną obudowę osłaniającą jedynie zawory. W przypadku obudów osłaniających zawory, zbiorniki są fabrycznie do takiego osłonięcia przystosowane. Obudowy całkowite posiadają co najmniej dwa otwory wentylacyjne, a obudowy osłaniające jedynie zawory zbiorników – co najmniej jeden. Otwory wentylacyjne spełniają następujące warunki:
  - a) powierzchnia przekroju dla przepływu gazu jest nie mniejsza niż 4,5 cm²,
  - b) wyloty nie są skierowane w stronę układu wydechowego, nie mogą uchodzić do wnęki koła oraz, w przypadku gazu płynnego, są skierowane do dołu;
- 14) obudowy osłaniające zawory zbiorników oraz przewody układu przewietrzania obudów wykazują gazoszczelność przy nadciśnieniu 0,01 MPa; w trakcie próby wymienione elementy nie mogą wykazywać odkształceń, a dopuszczalny wypływ gazu nie przekracza 100 cm³/h;
- 15) mechanizm zamykania obudów uniemożliwia jego przypadkowe otwarcie;
- 16) ręczny zawór odcinający zbiornika instalacji na gaz skroplony jest umieszczony w miejscu łatwo dostępnym i wyraźnie oznaczonym, a jego użycie jest możliwe bez stosowania narzędzi.

3. Nie dopuszcza się jakichkolwiek przeróbek zbiorników oraz butli.

4. Warunki techniczne dla innych elementów instalacji pojazdu przystosowanego do zasilania gazem niż określone w ust. 1 i 2 są następujące:

- 1) w instalacji stosuje się przewody metalowe bez szwów, stalowe lub miedziane do gazu skroplonego oraz wyłącznie stalowe do gazu sprężonego;
- 2) przewody stalowe są wykonane ze stali nierdzewnej lub stali z pokryciem antykorozyjnym; dopuszcza się stosowanie przewodów sztywnych wykonanych z materiału niemetalowego;
- 3) przewody stosowane w instalacji gazu sprężonego schłodzonego są wykonane ze stali nierdzewnej;
- 4) przewody miedziane są na całej długości zabezpieczone osłoną gumową lub z tworzywa sztucznego;
- 5) przewody są ułożone tak, aby:
  - a) mogły być łatwo kontrolowane,
  - b) nie ocierały się o elementy pojazdu,
  - c) odległość od układu wydechowego nie była mniejsza niż 0,1 m, jeżeli nie stosuje się ekranu termicznego,
  - d) nie przebiegały w pobliżu miejsc do podnoszenia pojazdu,
  - e) mocowanie wykluczało ich wibrację;

- 6) w przypadku braku możliwości spełnienia wymagań określonych w pkt 5 lit. a, b i e dopuszcza się odstępstwo dla przewodu łączącego zbiornik z reduktorem, pod warunkiem dodatkowego zabezpieczenia go przed korozją i uszkodzeniami mechanicznymi oraz wentylacji przestrzeni, w której jest umieszczony;
- 7) przewody metalowe łączące elementy instalacji, które w czasie eksploatacji pojazdu mogą podlegać wzajemnym przemieszczeniom, są ukształtowane w pętle o promieniu krzywizny dostosowanym do średnicy przewodu;
- 8) przewody nie są spawane lub lutowane oraz łączone ciśnieniowymi złączami zatraskowymi;
- 9) przewody metalowe są łączone za pomocą znormalizowanych złączy z kielichem lub pierścieniem samozaciskającym, a liczba złączy jest ograniczona do minimum;
- 10) średnica zewnętrzna przewodu sztywnego w zastosowaniu do gazu skroplonego nie przekracza 12 mm, a grubość jego ścianki wynosi co najmniej 0,8 mm;
- 11) przyspieszenie bądź opóźnienie ruchu pojazdu nie wywiera wpływu na pracę reduktora;
- 12) odległość reduktora od układu wydechowego nie jest mniejsza niż 0,1 m, jeżeli nie jest stosowany ekran termiczny.

Rozdział 5

Dodatkowe warunki techniczne dla pojazdu przeznaczonego do przewozu drogowego towarów niebezpiecznych

§ 13. 1. Pojazd przeznaczony do przewozu drogowego towarów niebezpiecznych spełnia dodatkowo warunki techniczne (konstrukcyjne) określone w części 9 „Wymagania dotyczące konstrukcji i dopuszczenia pojazdów” umowy ADR.

2. Pojazd, o którym mowa w ust. 1, przeznaczony do przewozu materiałów i przedmiotów wybuchowych uzbrojonych jest zbudowany w sposób potwierdzony za pomocą pozytywnego wyniku badań weryfikacyjnych pojazdu przeprowadzonych z wykorzystaniem ładunków wybuchowych przez jednostkę akredytowaną, zapewniający takie umieszczenie ładunku wybuchowego tak, aby:

- 1) rozrzut odłamków nie następował bezpośrednio w płaszczyźnie poziomej;
- 2) strefa niebezpieczna dla ludzi związana z oddziaływaniem fali uderzeniowej (ciśnienie powyżej 0,1 atm), mierzona od centrum wybuchu, wynosiła:
  - a) do 6,5 m – dla ładunku do 2 kg TNT,
  - b) do 9,0 m – dla ładunku do 5 kg TNT.

Rozdział 6

Przepis końcowy

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 2017 r.⁴⁾

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji: *M. Błaszczak*

Minister Obrony Narodowej: *A. Macierewicz*

Minister Rozwoju i Finansów: *wz. W. Janczyk*

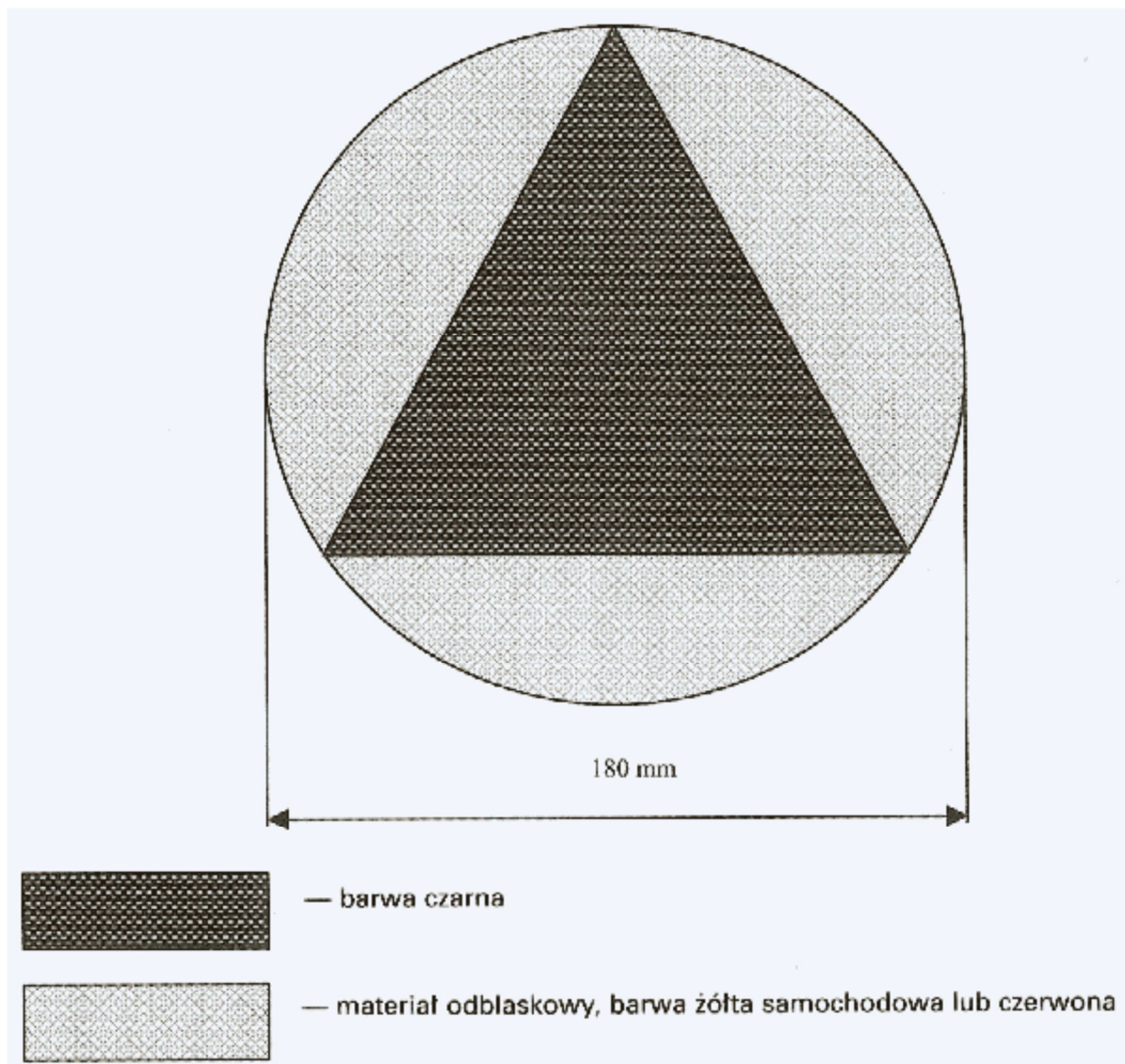
Minister Sprawiedliwości: *Z. Ziobro*

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Obrony Narodowej, Finansów oraz Sprawiedliwości z dnia 17 października 2014 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów specjalnych i używanych do celów specjalnych Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, kontroli skarbowej, Służby Celnej, Służby Więziennej i straży pożarnej (Dz. U. poz. 1421), które traci moc z dniem 1 marca 2017 r., w związku z wejściem w życie art. 32 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. poz. 1948 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 379).

Załączniki do rozporządzenia Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Obrony Narodowej, Rozwoju i Finansów oraz Sprawiedliwości z dnia 1 marca 2017 r. (poz. 450)

Załącznik nr 1

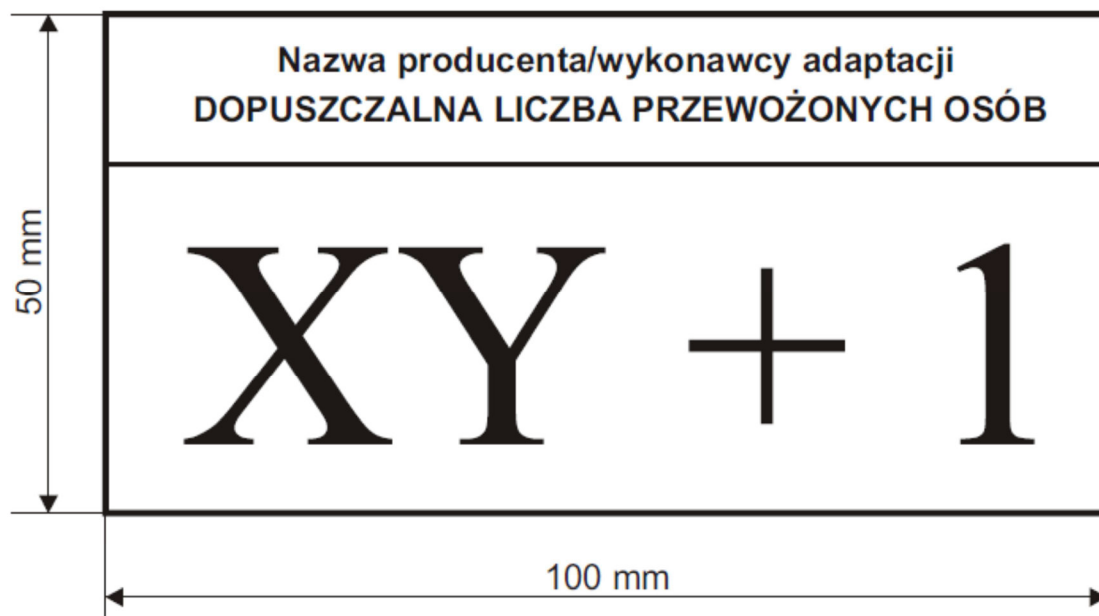
WZÓR ZNAKU SŁUŻĄCEGO DO OZNAKOWANIA POJAZDU O SZEROKOŚCI PRZEKRACZAJĄCEJ 2,6 M

POZIOM HAŁASU ZEWNĘTRZNEGO

Lp.	Rodzaj pojazdu	Rodzaj silnika	
		o zapłonie iskrowym	o zapłonie samoczynnym
1	Motocykl o pojemności skokowej:		
	– nieprzekraczającej 125 cm ³	94 dB (A)	–
	– większej niż 125 cm ³	96 dB (A)	–
2	Samochód osobowy	93 dB (A)	96 dB (A)
3	Pojazd samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem samochodu osobowego	93 dB (A)	102 dB (A)
4	Inny pojazd samochodowy	98 dB (A)	108 dB (A)

WZÓR TABLICZKI WSKAZUJĄCEJ DOPUSZCZALNĄ LICZBĘ PRZEWOŻONYCH OSÓB
ŁĄCZNIE Z KIEROWCĄ

WSKAŹNIKI SKUTECZNOŚCI HAMOWANIA

Lp.	Rodzaj pojazdu	Hamowanie przy użyciu hamulca	Wartość wskaźnika w %
1	Motocykl	koła tylnego	25
		obu kół	40
2	Motocykl z bocznym wózkiem oraz motocykl trójkołowy	koła tylnego/kół tylnych	25
		obu kół/ wszystkich kół	40
3	Pojazd czterokołowy	kół tylnych	25
		wszystkich kół	40
4	Samochód osobowy, karetka sanitarna, autobus	roboczego	50
		awaryjnego	25
5	Samochód ciężarowy i ciągnik samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t	roboczego	45
		awaryjnego	22
6	Samochód ciężarowy i ciągnik samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t	roboczego	43
		awaryjnego	22
7	Przyczepa (naczepa) o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 t	roboczego	40
8	Przyczepa (naczepa) o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t	roboczego	40
		w razie awarii	20
9	Pojazd samochodowy inny niż wymieniony w lp. 1-8	roboczego	40
		awaryjnego	20